

Liite 1

Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkoston lausunto varhaiskasvatustalakesityksestä

Lain lähtökohtana olevan monialaisen, suunnitelmallisen ja tavoitteellisen varhaiskasvatustoiminnan takaamiseksi on tärkeää, että päiväkodeissa on riittävästi korkeakoulutasoisen tutkinnon suorittanutta henkilökuntaa.

Lakiluonnos sisältää korkeakoulutettujen määrän lisäämisen varhaiskasvatuksessa, mitä pidämme edellytyksenä laadukkaana varhaiskasvatuksen toteutumiseksi ja edelleen kehittämiseksi.

Jotta lain edellyttämä henkilöstömitoitus saavutettaisiin, on kuitenkin kiinnitettävä huomiota eräisiin luonnoksen ongelmakohtiin. Erityisesti huomio kohdistuu jäykkiin kelpoisuusrakenteisiin, hierarkkisuuteen tehtävänkuvaluonnoksissa sekä kelpoisuuksien laajentamiseen koulutuksia täydentämällä. Jos lakiesitys etenee ehdotetussa muodossa, vaarana on, että kunnat joutuvat jatkossakin tyytymään lainvastaiseen henkilöstömitoitukseen ja pulaan kelpoisesta henkilökunnasta. Kasvatustieteen kandidaatteja suosiva esitys ei turvaa lain lähtökohtaa monialaisuuden turvaamiseksi ja nostaa yhden, samantasoisen korkeakoulutetun ryhmän toisen edelle kelpoisuuksissa ja etenemismahdollisuuksissa urapolulla.

Sosionomin varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus on säilytettävä

Lakiluonnos ei mahdollista sosionomien toimimista varhaiskasvatuksen opettajana. Esitys ei myöskään mahdollista etenemistä erityisopettajaksi, esiopettajaksi eikä päiväkodin johtajaksi. Lakiehdotuksen mukaan tuleva varhaiskasvatuksen sosionomi ainoastaan osallistuu pedagogiseen toimintaan ja kasvatustieteiden kandidaatti vastaa toiminnasta. Korkeakoulututkinnon suorittaneella sosionomilla tulee olla koulutustaan vastaavat vastuut ja tehtävät, joten pedagoginen ja monialainen vastuu tulee jakaa korkeakoulutetun henkilöstön kesken joustavasti ja koulutusten tuottamaa osaamista hyödyntäen.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene teki sosionomien varhaiskasvatusosaamisesta 2017 laajan selvityksen. Sen mukaan sosionomin ydinosaamista varhaiskasvatuksen opettajana on muun muassa seuraavat asiat:

- lapsen oikeudet
- lasten osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen
- pedagogisen toiminnan suunnittelu, toteutus, dokumentointi ja arviointi
- tutkimuksellisten menetelmien soveltaminen ja saatujen tulosten hyödyntäminen varhaiskasvatuksen käytäntöjen kehittämisessä
- lasten vertaissuhteiden sekä perheiden kasvatusyhteisöjen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen
- moniammatillinen yhteistyö
- palveluohjaus ja verkostotyö perheiden palvelujärjestelmässä
- yhteiskunnallinen vaikuttamistyö varhaiskasvatuksen kehittämisessä
- lähijohtaminen ja kasvatusyhteisön pedagogisen toiminnan johtaminen

Ei ole tutkimuksellista näyttöä siitä, että sosionomitaustainen opettaja suoriutuisi tehtävästään heikommin opettajana tai esimiehenä kuin kasvatustieteen kandidaatit. Tämän johdosta ei ole perusteita jäykistää kelpoisuuksia entisestään, vaan tarjota joustavia mahdollisuuksia kunnille rakentaa tarkoituksenmukaisia ryhmiä, joissa toteutuu korkeakoulutettujen tutkintojen määrä $2/3$ ja tavoitetilä olisi kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa erilaisista koulutuspoluista.

Lakiesitys heikentää sosionomien ammatillisen kehittymisen ja urakehityksen mahdollisuuksia varhaiskasvatuksessa

Lakiehdotus on syrjivä, sillä koulutuksensa perusteella sosionomi ei voi edetä urallaan ja käyttää ammatillista osaamistaan ja kapasiteettiaan työssä. Eriarvoisuus syntyy, kun lakiehdotus luo selkeät rakenteet kasvatustieteen kandidaatille edetä ammatillisesti ja urallaan. Näin syntyy koulutuksellisia umpiperiä, jotka eivät ole hallitusohjelma tavoitteiden mukaisia. Sosionomi (YAMK) -tutkinnon osaamista lakiehdotus ei tunnista ollenkaan, vaikka sen tulisi soveltua jatkossakin varhaiskasvatuksen esimies-, asiantuntija- ja johtamistehtäviin. Näiden tehtävien poissulkeminen ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneilta ei perustu koulutuksen tuottaman osaamisen arviointiin eikä tehtävissä vaadittaviin kompetensseihin tai niissä suoriutumiseen.

Varhaiskasvatuksen toiminta ei selkeydy uudella lailla

Nykytilanteessa lastentarhanopettajan tehtäviin voi saavuttaa kelpoisuuden kahta korkeakoulutusväylää pitkin. Tällöin uudessa mallissa olisi mahdollista ryhmä- ja päiväkotitasolla hyödyntää eri koulutustaustojen tuomaa synergiaetua joustavasti. Lakiehdotus tuottaa tehtävärakenteisiin hierakkisen asetelman, joka ei edistä moniammatillisuutta ja osaamisen täysimääräistä hyödyntämistä käytännön työssä. Lakiehdotus tällaisenaan hämärtää ja rajoittaa sosionomin osaamisen hyödyntämistä ja vastuualueita varhaiskasvatuksessa.

Lakiesitys tuottaa eriarvoisuutta ja heikentää perusteettomasti kelpoisuuksia työelämässä. Varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin aiemmin ja siirtymäkaudella sosionomin tutkinnon suorittaneet ovat kelpoisia, mutta vastaavat opinnot myöhemmin suorittaneet eivät enää saa kelpoisuutta. Olemme erityisen huolestuneita tulevaisuuden henkilöstön sitoutuneisuudesta ja varhaiskasvatustalvelujen eriarvoistumisesta, jos sosionomi toimii vuosia varhaiskasvatuksen opettajana, eikä hänellä ole kohtuullisia mahdollisuuksia saavuttaa kelpoisuutta opintojaan täydentämällä. Tämä tilanne on realistinen uhka, jos nykyinen lakiesitys hyväksytään muutoksitta.

Lisäksi haluamme kiinnittää huomiota seuraaviin lakiehdotuksen kohtiin:

5. Varhaiskasvatuksen suunnittelu ja arviointi

§23

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinta on säilytettävä myös sosionomin vastuualueena. Sosionomin osaamista ei hyödynnetä mitenkään lakiluonnoksen kuvauksessa (§23). Koulutuksen perusteella sosionomin osaaminen sisältää:

- pedagogista osaamista
- yhteistyöosaamisen vanhempien/huoltajien kanssa

- erityisen tuen ja sosiaalisen tuen osaamista

- palvelujärjestelmäosaamista

Tehtävien keinotekoinen eriyttäminen jäykistää tiimityöskentelyä ja tuottaa perustelemattomia ammatillisia rajoja (esim. miten suunnittelu-aika jaetaan suunnitteluvastuussa olevien kesken).

6. Henkilöstöön kelpoisuusvaatimukset

§ 26 Varhaiskasvatuksen opettaja (sivu 86)

Sosionomin opettajankelpoisuus on säilytettävä varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin. Ei tarvita hierarkkista rakennetta kahden tasavertaisen ja suomalaisen korkeakoulujärjestelmän mukaisen tutkinnon välille. Varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin tulee olla mahdollisuus edetä edelleen nykyisen sosionomin kelpoisuuden tuottavan korkeakoulututkinnon kautta.

Sosionomin varhaiskasvatuksen opettajana (tai varhaiskasvatuksen sosionomina) tulee olla tasavertaisesti kasvatustieteen kandidaatin kanssa vastuussa varhaiskasvatuksen toiminnasta. Tärkeämpää on kehittää opettajuuden parityöskentelymalli (KK ja sosionomi), jossa erilaiset osaamiset täydentävät toisiaan.

Kohta, jossa varhaiskasvatuksen sosionomiksi on peruskoulutuksena sosiaali- ja terveysalan amk-tutkinto (§27; ko. kohdassa viitataan sosionomin tehtävään, ei tutkintoon) antaa liian väljän pohjan, ja mahdollistaneekin myöhemmin tulkintoja, joissa varhaiskasvatuspätevyys voi tulla muille amk-tutkinnon suorittaneille kuin sosionomeille. Pitäisi selvästi ja ehdottomasti määritellä sosionomitutkinto tai vastaava aikaisempi tutkinto kriteeriksi.

Jos lakiesityksen ehdotus vain kasvatustieteiden kandidaattien opettajankelpoisuudesta toteutuu, se vaarantaa työvoiman saatavuuden alueellisesti. Yliopistollista koulutusta ei ole riittävästi tarjolla esimerkiksi Pohjois- ja Itä-Suomessa.

Ammattikorkeakouluverkosto on alueellisesti huomattavasti kattavampi. Lisäksi nykyiset koulutusmäärät eivät riitä kattamaan edes nykyistä lastentarhanopettajien tarvetta, esim. pääkaupunkiseudulla on 600 lastentarhanopettajan vaje tällä hetkellä.

Maksuttoman varhaiskasvatuksen laajentuminen samoin kuin mahdollinen 5 - vuotiaiden esiopetus lisäävät jatkossa lasten osallistumista varhaiskasvatukseen, jolloin korkeakoulutetun työvoiman tarve kasvaa vaikka ikäryhmät pienentyisivätkin.

Lainsäädäntö perusteluineen keskittyy kuitenkin valitettavasti poissulkemaan sosionomien osaamista, joka on heikko lähtökohta tulevaisuuden varhaiskasvatuksen laadun edistämisen sekä lainsäädännön perusteluiden näkökulmasta. Olemme huolissamme siitä, näkyykö lakiesityksessä nyt perusteeton yliopistollisen lastentarhanopettajakoulutuksen professionaalinen vallankäyttö, joka ei perustu yhteiskunnallisen hyvinvoinnin ja laadun lähtökohtiin ja arviointiin.

Kun varhaiskasvatuksessa halutaan kehittää laatua tulevaisuuden ja lasten tarpeet sekä lapsen etu edellä painottaen erityisesti hyvinvointinäkökulmaa (tunne- ja sosiaaliset taidot, sosiaalinen elämäntilanne, oppimisen valmiudet), tarvitaan hyvän ja laaja-alaisen pedagogisen asiantuntemuksen lisäksi vahvaa moniammatillisuutta, hyvinvointi-, palvelu- ja verkosto-osaamista, lastensuojelun, vanhemmuuden ja perhenäkökulman

osaamista sekä hoidon, kasvatuksen ja opetuksen laadukasta yhdistelmää, erinomaiseksi todettua Educare -mallia.

Lakiesitys vaarantaa pidemmällä tähtäimellä sosionomien osaamisen hyödyntämisen varhaiskasvatuksessa. Vaarana on, ettei varhaiskasvatuksessa riittävästi vastata lasten ja perheiden tuen tarpeeseen matalan kynnyksen ja ennaltaehkäisevän toimintatavan mukaisesti. Entistä harvemmat sosionomiopiskelijat kiinnostuvat varhaiskasvatustyöstä, jossa ei ole määritelty koulutusta vastaavia työtehtäviä, mahdollisuuksia edetä uralla ja täydentää opintojaan joustavasti. (vrt. Varhaiskasvatuksen tiekartta 2017, sosionomi ainoastaan osallistuu toimintaan, ei vastaa siitä, s. x).

27 § Varhaiskasvatuksen sosionomi (sivu 87)

Ensisijaisena tavoitteena on sosionomin opettajankelpoisuuden säilyttäminen nykyisellään, jolloin myös sosionomin urakehitys ja ammatillinen eteneminen mahdollistuu.

Lakiehdotus on syrjivä, sillä sosionomikoulutuksen perustalta henkilö ei voi edetä urallaan ja käyttää ammatillista osaamistaan ja kapasiteettiaan työssä verrattuna siihen, miten lakiehdotus kuvaa kasvatustieteiden kandidaattien mahdollisuuksia edetä ammatillisesti ja urallaan.

Jos lainsäätäjän ehdottama varhaiskasvatuksen sosionomi -nimike toteutuu lakiehdotuksen mukaisesti:

On varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävänkuva ja vastuut on selkeytettävä:

- vastata yhteistyöstä vanhempien/huoltajien kanssa
- vastata moniammatillisesta verkostotyöstä (perhekeskukset, sote-palvelut, neuvola, koulut, erityisopetus)
- vastata varhaiskasvatuksessa toteutettavasta matalan kynnyksen perhetyöstä
- pedagoginen vastuu tulee jatkossakin ehdottomasti jakaa varhaiskasvatuksen kandidaattien ja sosionomien kesken perustuen sosionomien koulutukseen sisältyviin pedagogisiin opintoihin.

Koulutukselliset umpiperät tulee poistaa:

- erityisopettajan opintoihin hakukelpoisuus tulee määrittää myös varhaiskasvatuksen sosionomitutkinnon pohjalta
- eteneminen johtajaksi mahdollistettava sosionomi (YAMK)-tutkinnon suorittaneille

Jos tehtävänkuvia eriytetään, sosionomien tehtävänkuvauksen tulee perustua koulutuksen tuottamaan osaamiseen.

Perusteluja

Sosionomitutkinnon varhaiskasvatuksen ja sosiaalipedagogiikan osaamisvaatimukset sisältävät laaja-alaisen lapsen kehityksen ja oppimisen sekä vanhempien/huoltajien yhteistyön monitieteisen viitekehyksen, joka takaa lapsen kokonaisvaltaisen kasvatuksen, opetuksen ja hoivan. Lapsen edun vuoksi on olennaista, että

varhaiskasvatuksen opettajana on sosionomitutkinnon omaava ja ko. varhaiskasvatuksen tai sosiaalipedagogiikan 60 op omaava henkilö lapsiryhmässä.

Sosionomitutkinto antaa valmiudet ymmärtää kansainvälisiä ja kansallisia muutoksia, jotka vaikuttavat varhaiskasvatuksen palveluiden kehittämiseen sekä lasten että perheiden elämään, hyvinvointiin ja sen edistämiseen sekä syrjäytymiseen ennaltaehkäisyyn.

Sosionomitutkinto takaa laadukkaan varhaiskasvatuksen pedagogisen, menetelmällisen osaamisen sekä lasten yksilöllisen ja ryhmäkohtaisen suunnitelma-, ohjaus-, arviointi- ja yhteistyöosaamisen ja varhaiskasvatussuunnitelmiin liittyvän osaamisen. Lisäksi sosionomin tutkintoon kuuluu pedagogiseen johtamiseen osaamista sekä yli hallintorajojen menevää verkosto-osaamista, palvelujärjestelmä-, neuvonta- ja palveluohjausosaamista. Tutkintoon sisältyy sosiaali- ja terveystieteiden ja erityisesti lastensuojelun, perhetyön, sosiaalityön ja monikulttuurisen työn osaamisen kehittämistä, mikä mahdollistaa lapsen ja perheiden muuttuvien elämäntilanteiden huomioimisen varhaiskasvatuksessa ja asiakasohjauksessa.

Lisäksi sosionomitutkinto takaa lasten ja huoltajien osallistumisen vahvistamista, joissa sovelletaan toiminnallisten ja luovien menetelmien osaamista sekä yksilö-, ryhmä- ja yhteisötason työskentelyssä.

30 § Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (sivut 88-89)

Sosionomeille tulee taata mahdollisuus täydentää opintojaan ja osaamistaan *suoraan* myös varhaiskasvatuksen erityisopettajan kelpoisuuteen. Tämä olisi kansantaloudellisesti tehokasta, nuorten ja aikuisten työllistymisen ja työvoimatarpeiden ajankohtaisten alueellisten että kansallisten tavoitteiden mukaista. Yhteiskunnan verorahoja ei voi tuhlaata tekemällä koulutuksellisia umpikujia. Lisäksi tasavertaisuuden varmistamiseksi koulutuspolitiikassa tulee antaa paitsi yliopistollisen kasvatustieteen kandidaatinkoulutuksen (sis. varhaiskasvatuksen ammatillisia opintoja) tutkinnon omaaville varhaiskasvatuksen lastentarhanopettajille, myös varhaiskasvatuksen osaamista omaaville sosionomeille samanarvoiset ja tasavertaiset mahdollisuudet jatko- ja täydennyskoulutuksiin. Perustuslain mukaan tulee kohdella kansalaisia tasavertaisesti, jos tehdään varhaiskasvatuksen koulutukseen eriarvioistamista ja syrjintää lisääviä elementtejä, tulee tämä tarkistaa perustuslakivaliokunnassa EU lainsäädännön ja Suomen lainsäädännön mukaisesti.

§31 Päiväkodin johtaja (sivu 89)

Kelpoisuusvaatimuksena päiväkodin toiminnasta vastaavan johtajan tehtävään tulee olla sosionomi (YAMK) pykälässä 31 kuvatun kasvatustieteen maisteritutkinnon ohella. Perusteluna on, että sosionomi (YAMK) -tutkinto tuottaa osaamista sekä johtamiseen että työelämän ja osaamisen kehittämiseen ja se on Master -tasoinen kansallisesti ja kansainvälisesti tunnustettu tutkinto.

Lakiesitys on erityisen ristiriitainen johtamiseen liittyvien tavoitteiden osalta. Myös siinä tulee ilmi sosionomien osaamisen perusteeton poissulkemisen logiikka ja tähän etsitään perusteluksi "vanhakantaisesti" johtamisen ja kehittämisen näkökulmasta tarkastelua, että johtajan pitää taitaa juuri varhaiskasvatuksen opettajan työt ja tähän liittyvä pedagoginen taito ja osaaminen.

On huomioitava, että johtaminen ja kehittäminen vaativat erityisesti taitoja, joissa esimies osaa johtaa yhteisöä kehittämään ja vastaamaan laaja-alaisesti lasten hyvinvoinnin (tunnetaidot, yhteisötaidot), kasvun, kehityksen ja oppimisen tarpeisiin. Kun johtajana on varhaiskasvatuksen sosionomi (YAMK), jolla on vähintään 60 opintopistettä varhaiskasvatukseen liittyviä opintoja, on hänellä enemmän koulutuksen tuottamaa osaamista palvelujärjestelmän kokonaisuudesta ja johtamisesta kuin yliopiston koulutuksesta valmistuneella. Sosionomi (YAMK) on myös työskennellyt joko opettajana tai varhaiskasvatuksen sosionomina varhaiskasvatuksen opettajan työparina ja lapsen sosiaalisissa verkostoissa esim. perhetyötä tehden kolmen vuoden ajan ennen opintojen täydentämistä, on hänen taitonsa johtaa työyhteisöä ja pedagogisia asiantuntijoita lähtökohdiltaan paremmat kuin yliopistosta suoraan ilman työkokemusta valmistuneella. Olisi käsittämätöntä, jos työnantaja ei saisi valita näistä vaihtoehdoista soveltuvimpaa henkilöä tehtävään.

Erityisesti tämä sosionomien poissulkemisen logiikka ja tarkka koulutusrajareviirin rakentaminen on perustelematon myös siitä lähtökohdasta, että muilla hyvinvointi- ja koulutussektorien osa-alueilla johtamiseen ja kehittämiseen liittyvät tehtävät avautuvat osaajille entistä joustavammin. Tavoitteena on ollut kehittää korkeakouluopetusta pois spesifistä asiantuntijakeskeisyydestä erityisesti johtamisen ja kehittämisen osalta ja johtamiseen varhaiskasvatuksen sosionomilla (YAMK) on ilman muuta riittävä alan sisällön ja vaatimusten tuntemus.

7. Henkilöstön mitoitus, rakenne ja täydennyskoulutus

37 § Päiväkodin henkilöstön rakenne (sivut 91-92)

Ehdotus I: Vähintään yhdellä kolmasosalla tulee olla sosionomin kelpoisuus.

Perustelut:

Lakiehdotus syrjii sosionomeja, siinä ei ole esitetty vähimmäismitoitusta sosionomeille kuten muissa ammattiryhmissä. Esitys lisää hierarkiaa ja vähentää korkeakoulutetun henkilöstön sitoutumista työyhteisöissä. Tekstiehdotus on muotoiltu siten, että välttämättä päiväkotiin ei lakisääteisesti jatkossa ole tarvetta rekrytoida yhtään sosionomia, sillä sosionomien vähimmäismäärä puuttuu ehdotuksesta kokonaan. Lakiehdotus ei tunnista sosionomin erityisosaamisen merkitystä varhaiskasvatukselle ja tämä näyttäytyy korkeakoulutetun ammattiryhmän osaamisen perusteettomana vähättelynä.

Ehdotus II:

Rakenne on liian jäykkä eikä huomioi alueellisia tai paikallisia varhaiskasvatuspalveluiden asiakkaiden tarpeita eikä työvoimatarpeita kunnissa. Joudutaan tilanteeseen, jossa ei voida taata rakenteen toimivuutta valtakunnallisesti ja eriarvoisuus eri alueiden varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstörakenteen suhteen / kelpoisuuden omaavien korkeakoulutetun henkilöstön suhteen edelleen kasvaa. Jäykän kolmiosaisen rakenteen tilalle tulisi olla malli 2 + 1 – vähintään kahdella kolmesta olisi kandidaatin tai sosionomin tutkinto ja kolmannella vähintään lastenhoitajan kelpoisuus.

§39 Täydennyskoulutus

Sosionomeille tulee taata mahdollisuus täydentää joustavasti opintojaan ja osaamistaan **esiopetuksen tehtäviin** kohtuullisilla lisäopinnoilla. Tämä olisi kansantaloudellisesti tehokasta, nuorten ja aikuisten työllistymisen ja työvoimatarpeiden ajankohtaisten alueellisten että kansallisten tavoitteiden mukaista. Yhteiskunnan verorahoja ei voi tuhata tekemällä koulutuksellisia umpikujia. Lisäksi tasavertaisuuden varmistamiseksi koulutuspolitiikassa tulee antaa paitsi yliopistollisen kasvatustieteen kandidaatinkoulutuksen (sis. varhaiskasvatuksen ammatillisia opintoja) tutkinnon omaaville varhaiskasvatuksen lastentarhanopettajille, myös varhaiskasvatuksen osaamista omaaville sosionomeille **samanarvoiset ja tasavertaiset mahdollisuus jatko- ja täydennyskoulutuksiin.**

Perustuslain mukaan tulee kohdella kansalaisia tasavertaisesti. Jos tehdään varhaiskasvatuksen koulutukseen eriarvoistamista ja syrjimistä lisääviä elementtejä, tulee tämä tarkistaa perustuslakivaliokunnassa EU lainsäädännön ja Suomen lainsäädännön mukaisesti.

Opintojen täydentäminen on erittäin tärkeitä sosionomien urapolkujen jatkuvuuden, työvoiman tarpeisiin joustavasti ja kansantaloudellisesti vastaamiseksi sekä alueellisesti että kansallisesti. Koulutusjatkumoitaa tulee edelleen vahvistaa kansallisten tavoitteiden ja työllisyyden tavoitteiden mukaisesti.

Jos sosionomi ei ole tulevaisuudessa kelpoinen **varhaiskasvatuksen opettajan** tehtävään, tulisi olla mahdollisuus täydentää tutkintoaan tiekartan täydennyskoulutusehdotuksen mukaan 25op, erityisesti tilanteessa, jossa sosionomi jo toimii varhaiskasvatuksen opettajan tehtävässä.

Sosionomeille tulee taata mahdollisuus pätevoityä **suoraan erityisopettajaksi** sosionomitutkinnon pohjalta.

- hyväksilukemisen/osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteet yhteneviksi sekä yliopistoissa että ammattikorkeakouluissa – oikeusturvan kannalta tärkeä asia

76 § Henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös (sivu 111)

Siirtymäsäädöksen aikataulu on liian tiukka, jos laki tulee voimaan 1.8.2018. Tämä tarkoittaisi että opiskelijaksi hyväksyminen tulee tapahtumaan 1.8.2019 tai ennen sitä ja opinnot tulee suorittaa loppuun 31.7.2023 mennessä. Sosionomikoulutuksessa (210 op) on ollut mahdollisuus suorittaa tutkinto loppuun 3, 5 + joustolla 1 vuosi = 4,5 vuotta. Täten tämä siirtymäsäädös eriarvoistaa opiskelijoita ja vaikeuttaa opintojen joustavuutta erilaisissa elämäntilanteissa (esim. vanhemmuus tai sairastuminen), tutkintojen läpäisyä ja työvoiman saatavuutta varhaiskasvatuspalveluihin suhteessa lain tavoitteisiin. Lisäksi lakiluonnoksessa ei ole huomioitu riittävästi tulevien opiskelijoiden opintojen ohjausta 2. asteen koulutuksissa eikä lukioissa, joten opinnoista tiedottaminen ja ohjaus ei tule vastaamaan näin nopeata siirtymäkautta. Lisäksi siirtymäsäädöksen liian nopea aikataulu aiheuttaa eriarvoisuutta hakijoiden suhteen 2018 - 2019 vuosina.

Koulutusten yhteistyövelvoite

Jotta lain edellyttämä koulutuksellisen laadun kehittäminen ja vahvistaminen etenee, on tärkeää kirjata korkeakoulujen kehittämissyhteistyö lakiin. Tämä tukisi osaamisten ja koulutusten vahvuuksien tunnistamista ja hyödyntämistä sekä tukisi opiskeluvaiheessa olevien ammattilaisten siirtymistä työelämän moniammatilliseen tiimityöskentelyyn.